

บทความวิจัย (Research Article)

การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการกีฬา: ประสบการณ์จากวิทยานิพนธ์

พุทธศักราช 2551 –2561

SYNTHESIS OF SPORT MANAGEMENT MODEL: EXPERIENCES FROM
GRADUATE THESES/DISSERTATIONS B.E. 2551 - 2561

Received: August 27, 2020

Revised: September 22, 2020

Accepted: September 23, 2020

ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ^{1*}

Taweesak Sawangmek^{1*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

¹Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: chutimamanmor@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการกีฬา โดยการดำเนินการวิจัยโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากวิทยานิพนธ์ จำนวน 41 เรื่อง ที่สืบค้นได้จาก Thailand Library Integrated System (ThaiLIS) Digital Collection ระหว่างปีพุทธศักราช 2551 - 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า

1. งานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬาระหว่าง พ.ศ. 2551–2561 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุด และงานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการในด้านการวางแผนในการจัดการมากที่สุด รองลงมาคือการจัดองค์การ นอกจากนี้ยังพบว่าผลผลิตของงานวิจัยมีลักษณะเป็นแนวทาง/กิจกรรมมากที่สุด
2. แนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา ควรดำเนินการ ดังนี้
1) การศึกษาและใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดการกีฬาแนวใหม่ที่เหมาะสมในการบริหารจัดการกีฬาในอนาคต 2) การพัฒนาหรือค้นหาค้นหาความรู้ใหม่และประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยได้รับการยอมรับและเป็นสากล 3) มีการนำนวัตกรรมทางการจัดการกีฬาไปทดลองใช้ในองค์กรกีฬา และ 4) การนำวิทยานิพนธ์ไปใช้ประโยชน์

คำสำคัญ: การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา การจัดการกีฬา

Abstract

The main objectives of the research were to synthesize the graduate thesis/dissertation for sport management, and to present the direction of graduate study dissertation development sport management. This research analyzed and synthesized contents from 41 theses/dissertations that graduated in university B.E. 2551 – 2561 and cited in Thailand Library Integrated System (ThaiLIS) Digital Collection. The tools used to collect data consisted of the questionnaires and synthesis forms. The statistics used in this research were percentage and average. The qualitative data were analyzed by using the content analysis. The research found that;

1. Most of graduate dissertations in sports management during B.E. 2551 – 2561 are qualitative studies. Most of them applied theories of sports management about organizational planning at most, followed by organization administration. Furthermore, the research outcome are mostly proposed guidelines and activities.

2. Guidelines for improving graduate thesis/dissertations in the sports administration are: 1) applying new theories in the sport Management which appropriate to the management of the sports in the future; 2) developing and questing for new knowledge and universally credible research methodologies; 3) implementing innovations in the sports management in the sports organizations; and 4) utilizing the findings and output of the dissertations.

Keywords: The Synthesis of Graduate Theses/Dissertations, Sport Management

ความเป็นมาและความสำคัญ

สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการพัฒนาการกีฬาของประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา โดยมีนักกีฬาอาชีพคนไทยหลายคน ที่ประสบความสำเร็จในเวทีระดับนานาชาติและสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและประเทศ และมีการตราพระราชบัญญัติหลายฉบับ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการกีฬาในประเทศไทย มีการส่งเสริมกีฬาอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดสรรงบประมาณ ที่เป็นระบบและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมกีฬา ซึ่งในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงกว่าอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศถึง 3 เท่า โดยมีมูลค่ากว่า 81,000 ล้านบาท ในปี 2557 และในแต่ละปีมีนักกีฬายาวชาวไทยและต่างชาติที่เข้าร่วมเล่นและชมกิจกรรมกีฬากว่า 3 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ผลงานภาพรวมของนักกีฬาไทยในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติยังไม่สามารถบรรลุผลได้ตาม เป้าหมาย เนื่องจากขาดความสม่ำเสมอในผลงาน และประชาชนทั่วไปยังไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สัดส่วนประชากรที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอลดลงเหลือเพียง ร้อยละ 23.4 ในปี 2558 เมื่อเทียบกับร้อยละ 26.1 ในปี 2554 (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) (Ministry of Tourism and Sports, 2016b))

จากการทบทวนผลดำเนินการตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 – 2559) (Ministry of Tourism and Sports, 2006a) ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาอุปสรรคสำคัญในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 1) การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ไม่ได้เป็นนโยบายและเป้าหมายหลักสำหรับระบบการศึกษา จึงทำให้ไม่ได้รับความสำคัญและก่อให้เกิดการขาดแคลนครุพลศึกษาประจำสถานศึกษา นอกจากนี้ กรมพลศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ขาดอำนาจบริหารจัดการในระบบสถานศึกษา จึงทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากขาดโอกาสเข้าถึงการเรียนการสอนด้านพลศึกษาที่มีคุณภาพ
- 2) การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาเพื่อมวลชน ยังไม่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดสถานที่ออกกำลังกายสาธารณะที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และขาดผู้นำการออกกำลังกายและเล่นกีฬาที่สามารถให้ความรู้และนำการออกกำลังกายได้อย่างถูกต้องในระดับท้องถิ่น การสนับสนุนการออกกำลังกายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร รวมถึงยังไม่ได้เป็นเป้าหมายหลักของหน่วยงาน กรมพลศึกษาที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการออกกำลังกายของมวลชนทั้งประเทศขาดเครือข่ายในระดับท้องถิ่น มีเพียงเจ้าหน้าที่พลศึกษาประจำอำเภอซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนากีฬาเพื่อมวลชนเป็นการนำข้อสรุปมาจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 – 2559) (Ministry of Tourism and Sports, 2006a) นอกจากนี้ ยังขาดการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีเครือข่ายในระดับท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยังไม่สามารถพัฒนานักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จในมหกรรม กีฬานานาชาติได้อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากขาดบุคลากรการกีฬาที่มีความรู้ความสามารถในระดับนานาชาติโดยเฉพาะ ผู้ฝึกสอน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาให้ทัดเทียมกับประเทศชั้นนำ อีกทั้งยังไม่มีระบบการจัดการที่ชัดเจน และต่อเนื่องในการพัฒนานักกีฬาจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ จึงทำให้การพัฒนานักกีฬาไทยในปัจจุบันขาดความยั่งยืน
- 4) การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา แต่กีฬาเพื่อการอาชีพหลายประเภทยังคงต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐและยังไม่สามารถสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังขาดการประเมินผลกระทบซึ่งเกิดจากกีฬาเพื่อการอาชีพ
- 5) การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ประชาชนทั่วไปขาดความเข้าใจขั้นพื้นฐาน และขาดความตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์การกีฬา บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามีจำนวนไม่เพียงพอในทุกระดับ และองค์ความรู้ยังไม่ถูกนำไปใช้เท่าที่ควรในการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนและพัฒนาศักยภาพของนักกีฬา และ
- 6) การพัฒนาการบริหารจัดการการกีฬาและการออกกำลังกาย ขาดคณะกรรมการกลางที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแลการกีฬาของประเทศ ทำให้การพัฒนาการกีฬาขาดการบูรณาการ กฎ และระเบียบในปัจจุบันหลายข้อไม่เอื้อ ต่อการพัฒนาการกีฬา และระบบฐานข้อมูลขององค์กรกีฬาต่างๆ ขาดความเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมไปถึงข้อมูลยังมี ความกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีหน่วยงานที่คอยกำกับดูแลในเรื่องของมาตรฐานด้านระบบข้อมูลและขาดฐานข้อมูล กีฬาส่วนกลาง ทำให้การติดตามผลการดำเนินงานเป็นไปได้ยาก (Ministry of Tourism and Sports, 2006a)

โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการการกีฬาและการออกกำลังกายที่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาของประเทศ ให้มีระบบและกลไกที่มีประสิทธิภาพโดยอยู่บนพื้นฐานของความทันสมัย มีมาตรฐานทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6

(พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในการยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการกีฬา โดยเสริมสร้างการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ ผ่านกลไกของคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติที่จะมีการจัดตั้งขึ้น รวมไปถึงพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานเพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงข้อมูลสำหรับการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งเสริมการยกระดับการบริหารจัดการขององค์กรกีฬาต่างๆ ให้ทัดเทียมสากล และอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา 2) การพัฒนาฐานข้อมูลด้านการออกกำลังกายและการกีฬาดังแต่ระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อการติดตามและประเมินผล และ 3) การยกระดับการบริหารจัดการกีฬานบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) (Ministry of Tourism and Sports, 2006b)

ดังนั้น ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการพัฒนาต่อยอดจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ผ่านมา รวมทั้งมีการบูรณาการการดำเนินงาน ตามแผนและยุทธศาสตร์ระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา มีความร่วมมือของส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการกีฬาของประเทศไทย อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาที่ได้มาตรฐานเดียวกัน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งการมีฐานข้อมูลที่จะส่งผลต่อการพัฒนาด้านการจัดการกีฬา คือ การสร้างฐานข้อมูลด้านการวิจัยทางด้านการจัดการกีฬา การมีระบบฐานข้อมูลกลางด้านจัดการกีฬา การออกกำลังกายและการกีฬาที่มีมาตรฐานสำหรับการติดตาม และเก็บข้อมูลต่างๆ และเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ และพัฒนาความสามารถของบุคลากรให้สามารถใช้ระบบฐานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำการจัดเก็บ และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งข้อมูลการวิจัยด้านการจัดการกีฬาในปัจจุบัน มีสถาบันการศึกษาเปิดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านการจัดการกีฬา มีงานวิจัยและตีพิมพ์เผยแพร่ของนิสิตนักศึกษา คณาจารย์ในสาขาวิชาการจัดการกีฬา ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในฐานข้อมูลในวารสารทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งหากนำมารวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ให้สามารถนำข้อมูลต่างๆ ไปใช้แก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางทางในการพัฒนาการจัดการกีฬาของประเทศต่อไป

จากการศึกษาเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา ของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน เช่น คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยบูรพา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีงานวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการกีฬาเกิดขึ้นมากกว่า 100 เรื่อง แต่ผลงานวิจัยดังกล่าวยังขาดการจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ ว่ามีการจัดทำวิจัยด้านใดบ้าง มีความสอดคล้องกับองค์ความรู้ด้านใดของทฤษฎีหรือหลักการการจัดการที่นักวิชาการทางการจัดการกีฬาได้ศึกษาไว้ หรือเหมาะสมกับภาวการณ์ปัจจุบันหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Hongphisavit (2001, p. 27) ที่กล่าวว่า จำนวนวิทยานิพนธ์จำนวนไม่น้อยที่มีการทำวิจัยในด้านเดิมๆ เนื่องจากส่วนใหญ่เหตุผลสำคัญในการเลือกทำวิจัย

ของผู้วิจัยนั้นจะต้องมาจากความสนใจ ความถนัดของผู้จัดทำและส่วนหนึ่งของผู้วิจัยศึกษาหัวข้อจากงานวิจัยที่นำมาถือเป็นแนวทางจึงทำให้การทำวิจัยของนิสิตระดับดุขุฎีบัณฑิตได้ันนวัตกรรมทางการศึกษาไม่หลากหลาย อีกทั้ง ผลการวิจัยส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้นำเสนอแนวทางการจัดการกีฬาที่ประสบความสำเร็จ และบางส่วนได้นำเสนอสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินการด้านการจัดการกีฬา ดังนั้น การวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปแนวทางหรือรูปแบบการจัดการกีฬาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์ ในระดับบัณฑิตศึกษานี้ อาจเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนจนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในสาขาการจัดการกีฬาระดับบัณฑิตศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการพัฒนา กีฬาของชาติในอนาคตมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์หลัก เพื่อนำเสนอผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการกีฬา
2. วัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 2.1 เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา
 - 2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา

ขอบเขตการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา จากมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยสืบค้นข้อมูลจาก Thailand Library Integrated System (ThaiLIS) Digital Collection (<https://dcms.thailis.or.th>) ที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปีพุทธศักราช 2551 – 2561 คำสำคัญ (Key Words) ที่ใช้ในการสืบค้น ได้แก่ “การจัดการกีฬา” “รูปแบบการจัดการกีฬา” ทำการสืบค้นช่วงเดือนมกราคม ถึงมีนาคม 2561

การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชาจัดการกีฬา ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยทางการจัดการกีฬา แหล่งข้อมูล ได้แก่ งานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 – 2561 จำนวน 41 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่กำหนด 4 องค์ประกอบ คือ ประเภทของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยเนื้อหาที่เป็นแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการ และผลผลิตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยนักวิชาการและอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการกีฬา ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีประเด็นหลัก 4 ประเด็น ดังนี้ 1) แนวคิดทฤษฎีการจัดการกีฬา 2) ประเภทการวิจัยและระเบียบวิธี 3) การนำนวัตกรรมทางการจัดการกีฬาไปใช้ และ 4) มาตรฐานด้านผลผลิตและการเผยแพร่วิทยานิพนธ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ข้อมูลวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจัดการศึกษา จำนวน 41 เรื่อง ระหว่าง พ.ศ. 2551–2561 พบว่า ประเภทของงานวิจัย มีลักษณะเป็น งานวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุด ในด้านความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการ โดยการวางแผนในการจัดการมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดองค์การ ส่วนแนวคิดทฤษฎีบริหารที่นำมาเป็นประเด็นวิจัยน้อยสุด 3 ลำดับสุดท้าย การประสานงาน (Co-ordinating) การรายงาน (Reporting) และการประเมินผล (Evacuation) ด้านผลผลิตของงานวิจัย พบว่า มีลักษณะเป็นแนวทาง/กิจกรรมมากที่สุด โดยลักษณะของมากที่สุด รองลงมาเป็นรูปแบบ สำหรับงานวิจัยที่มีผลผลิตน้อยที่สุด คือ งานวิจัยที่เป็นแผน กลยุทธ์

2. ผลจากการนำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการศึกษา

2.1 แนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษา

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎี หรือคันท้องค์ความรู้ใหม่ พิจารณาจาก 1) หัวเรื่องมีความสอดคล้อง กับสาขาวิชาจัดการศึกษา ดังนี้ 1.1) ภาวะผู้นำและทักษะการนำทางการจัดการศึกษา 1.2) การจัดองค์การ ศึกษา 1.3) กิจกรรมและธุรกิจศึกษา 1.4) ฐานข้อมูลทางการศึกษา 1.5) เทคนิควิธีการบริหารจัดการ 1.6) การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารจัดการศึกษา 2) หัวเรื่อง วิทยานิพนธ์แสดงถึงองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุและตัวแปรผล 3) หัวเรื่อง มีความชัดเจนเฉพาะเจาะจงที่ระบุถึงปัญหาของการทำวิจัยอย่างแท้จริง 4) หัวเรื่องต้องแสดงถึงนวัตกรรมทางการจัดการศึกษา 5) หัวเรื่องอาจเป็นเรื่องใหม่ที่แตกต่างจากเดิม หรือการคิดต่อยอดผลการวิจัยเดิม

2.2 ประเภทการวิจัยและระเบียบวิธี

ประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ได้รับการยอมรับและเป็นสากล วิทยานิพนธ์สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยใดก็ได้ขึ้นอยู่กับโจทย์วิจัย อาจสามารถระบุประเภทของการวิจัยได้ ดังนี้ 1) ใช้ระเบียบวิธี ที่มีความเป็นสากลหรือเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและ/หรือต่อสังคมประเภทของงานวิทยานิพนธ์ทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรืองานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) เป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ งานวิจัยพัฒนา (Research and Development) งานวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) 2) ระเบียบวิธีวิจัยมี ดังนี้ 1) มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นทฤษฎี (Theoretical Framework) โดยอย่างน้อยต้องมีการกำหนด กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) 2) มีการออกแบบงานวิจัย ด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง (Sampling Design) ตามหลักของการเลือก (Selection) และการสุ่มตัวอย่าง (Random) 3) มีการออกแบบด้านนการวัด (Measurement Design) เกี่ยวกับการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งด้านความตรง (Validity) ความเที่ยง (Reliability) และใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวแปร และประเภทของข้อมูล 4) มีการออกแบบด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Design) ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

2.3 การนำนวัตกรรมทางการจัดการศึกษาไปใช้ มีการนำนวัตกรรมทางการจัดการศึกษาที่ค้นพบไปทดลองใช้ในองค์กรศึกษา กระบวนการในการจัดการศึกษา หรือในขั้นตอนการจัดการศึกษา โดยมีการวัดและประเมินผลในการใช้ มีการรายงานในรูปแบบเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

2.4 มาตรฐานด้านผลผลิตและการเผยแพร่วิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารในประเทศ และวารสารในฐานข้อมูลนานาชาติ และการนำผลงานวิทยานิพนธ์ไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

1. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจัดการศึกษา มีข้อค้นพบที่จะทำการอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ประเภทของงานวิจัยระเบียบวิธีการวิจัย พบว่ามีลักษณะเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุด โดยงานวิจัยคุณภาพส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยและพัฒนา รองลงมา คือ งานวิจัยแบบผสมผสานวิธี และงานวิจัยที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ งานวิจัยเชิงนโยบาย และงานวิจัยเชิงอนาคต ซึ่งอาจเป็นเพราะผลผลิตของงานวิจัย เป็นส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการบริหารองค์กร การออกแบบวิธีการวิจัย จึงต้องใช้ข้อมูลที่เป็นทั้งสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการจัดการ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพจากกรณีศึกษา ทั้งที่เป็นกรณีศึกษาทั่วไป และกรณีศึกษาเฉพาะ รวมทั้งการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนที่จะยกยกร่างรูปแบบการจัดการ อย่างไรก็ตามกรณีงานวิจัยที่ต้องการสรุปอ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่าง ไปยังประชากร ก็มีความจำเป็น ต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณซึ่งมักจะทำในขั้นตอนการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา หรือในขั้นตอนการประเมินรูปแบบการจัดการ ซึ่งในกรณีนี้งานวิจัยก็มักจะใช้แบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) สอดคล้องกับการศึกษาของ Ponyiam (2004) ที่สังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ทำการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2545 พบว่า งานวิจัยมีลักษณะผสมผสานวิธีวิทยการจัดการวิจัย มี 2 แบบ คือ แบบนำแบบรอง และแบบทวิภาคี และสอดคล้องกับ Phitchayavongkulchai (2019) ที่สังเคราะห์วิทยานิพนธ์และแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ระหว่าง พ.ศ. 2542–2558 พบว่า ประเภทของงานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษามีลักษณะเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุด โดยงานวิจัยคุณภาพส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยและพัฒนา มากที่สุด รองลงมา คือ ประยุกต์งานวิจัยและพัฒนา

1.2 ด้านแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการ โดยมีความสอดคล้องเกี่ยวกับการวางแผนในการจัดการมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดองค์การ ส่วนแนวคิดทฤษฎีการจัดการที่นำมาเป็นประเด็นวิจัยน้อยสุด 3 ลำดับสุดท้าย การประสานงาน (Co-ordinating) การรายงาน (Reporting) และการประเมินผล (Evacuation) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ การวางแผนในการจัดการถือว่ามีความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะการวางแผนหรือการกำหนดการไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ในการบริหารงานใดๆ ก็ตาม ผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหลักการสำคัญมูลฐานของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า แผนงานเป็นหลักและเป็นรากฐานของการปฏิบัติงานทั้งปวง ถ้าปราศจากแผนงานแล้วเป็นการยากที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดี การวางแผนในการบริหารนั้นอาจจัดเป็นแผนระยะสั้น หรือแผนระยะยาวก็ได้รูปแบบของแผนงานควรประกอบด้วยวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวปฏิบัติและมาตรฐานของงาน ในการวางแผนนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า จะทำอะไร (What) จะทำอย่างไร (How) จะใช้เงินเท่าไร (How money) จะมอบหมายให้ใครทำ (Who) และจะกระทำเมื่อไร (When) ซึ่งสอดคล้องกับ Bridges and Roquemore (2004) ที่กล่าวว่า การวางแผน เป็นกิจกรรม

หนึ่งของการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ แล้วจึงพัฒนาวิธีการโดยละเอียดเพื่อจะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เหล่านั้น ภายในระยะเวลาเฉพาะ โดยให้มีปัญหาให้น้อยที่สุด ด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การวางแผนที่ดีได้รับการออกแบบเพื่อให้มีปัญหาเกิดขึ้นน้อยที่สุด การวางแผนที่ดีนั้นจะนำไปสู่ความพยายามที่มีประสิทธิผลและได้รับผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อม หมายถึง ผลผลิตที่มากขึ้นด้วย

1.3 ด้านผลผลิตของงานวิจัย พบว่า มีลักษณะเป็นแนวทาง/กิจกรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นรูปแบบสำหรับงานวิจัยที่มีผลผลิตน้อยที่สุด คือ งานวิจัยที่เป็นแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยด้านการจัดการกีฬาจะเป็นแนวทางในการจัดการกีฬา ในด้านต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการองค์กรกีฬา ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนวิธีการจัดการในแต่ละส่วน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Geraplansub (2015) พบว่า มีแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการกีฬาเชิงนันทนาการของกรุงเทพมหานคร ในการจัดการกีฬาเชิงนันทนาการ ในด้านบุคลากรจะต้องมีการสรรหาคนที่มีความรู้ มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่เพียงพอ มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบตามระเบียบ มีการจัดสถานที่อุปกรณ์กีฬาให้เหมาะสมและปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล และเก็บรักษาอุปกรณ์และสถานที่ และมีการจัดการองค์การอย่างมีระบบแบบแผน เช่น การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการประเมินผล

2. ผลจากการนำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการกีฬา

2.1 แนวคิดทฤษฎีการจัดการกีฬา หรือคันท้องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งควรพิจารณาจากแนวคิดภาวะผู้นำ และทักษะการนำทางการจัดการกีฬา การจัดองค์กรกีฬา กิจกรรมและธุรกิจกีฬา ฐานข้อมูลทางการกีฬา เทคนิควิธีการบริหารจัดการ การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารจัดการกีฬา และวิทยานิพนธ์แสดงถึงองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุและตัวแปรผล มีความชัดเจนเฉพาะเจาะจงที่ระบุถึงปัญหาของการทำวิจัยอย่างแท้จริง ต้องแสดงถึงนวัตกรรมทางการจัดการกีฬา และอาจเป็นเรื่องใหม่ที่แตกต่างจากเดิมหรือการคิดต่อยอดผลการวิจัยเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดการกีฬา หรือคันท้องค์ความรู้ใหม่ในการศึกษาวิจัยทางการจัดการกีฬานั้น จะต้องอาศัยความเกี่ยวข้องของแนวคิดจากการพัฒนาองค์กรระดับต่างๆ เช่น แผนพัฒนากีฬาของชาติในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Ministry of Tourism and Sports (2016b) ได้จัดทำแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2560 – 2564) ที่กำหนดยุทธศาสตร์การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ ในด้านการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การพัฒนาฐานข้อมูลด้านการออกกกำลังกายและการกีฬา ตั้งแต่ระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่นเพื่อการติดตามและประเมินผล การยกระดับการบริหารจัดการกีฬานับพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งในการทำวิจัยหรือวิทยานิพนธ์สามารถนำยุทธศาสตร์กีฬาชาติ มากำหนดเป็นกรอบในการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาวัตกรรมให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กีฬาชาติดังกล่าว

2.2 ประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ในการใช้ระบบวิจัยที่มีความเป็นสากลหรือเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและ/หรือต่อสังคมประเภท ตลอดจนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัย ความแตกต่างของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และธรรมชาติของข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งขึ้นอยู่กับคำถาม หรือปัญหาการวิจัย ที่ต้องการหาคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับ Theerawitthayaalert (2013)

ที่กล่าวถึงการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณหรือการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะต้องเลือกวิธีการให้เหมาะสมกับธรรมชาติของข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูลให้มีความถูกต้องเชื่อถือได้ แต่เมื่อปัญหาเปลี่ยนไปจากสภาพปัจจุบัน สังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ความต้องการข้อมูลที่มีความลึกซึ้ง เพื่อตอบโจทย์วิจัยได้อย่างถูกต้องชัดเจน และมีความคลาดเคลื่อนน้อย การใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเดิมๆ ที่ใช้ระยะเวลาศึกษาระยะสั้นโดยใช้รูปแบบวิจัยเพียงรูปแบบเดียวก็ได้คำตอบแล้วนั้นอาจไม่สนองปัญหาที่แท้จริง อีกทั้งยังไม่อาจสามารถได้คำตอบที่ชัดเจนที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือสูง จึงมีการพัฒนาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลให้มีความยุ่งยากมากขึ้น เพื่อได้คำตอบที่ลึกซึ้ง

2.3 การนำนวัตกรรมทางการจัดการศึกษาไปใช้ มีการนำนวัตกรรมทางการจัดการศึกษาที่ค้นพบไปทดลองใช้ในองค์กรศึกษา ซึ่งการนำนวัตกรรมที่ค้นพบจากการวิจัย ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการจัดการศึกษาได้สำเร็จ และมีประสิทธิภาพไปใช้จริงกับองค์กรศึกษาต่างๆ โดยมีการกำหนดวิธีการในการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Chunhasopak (2016) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า การสร้างงานวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์นั้น จะต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร และการเผยแพร่งานวิจัย จะทำให้เกิดประโยชน์และสนองความต้องการแก่หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย สามารถแก้ไขปัญหาให้กับสังคมได้

2.4 มาตรฐานด้านผลผลิตและการเผยแพร่วิทยานิพนธ์ ซึ่งการเผยแพร่วิทยานิพนธ์ในวารสารในประเทศ และวารสารในฐานข้อมูลนานาชาติ เป็นการเผยแพร่งานวิจัยให้กับบุคคล องค์กร เพื่อสำรับนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการทางด้านจัดการศึกษาในแต่ละระดับต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sacchanand (2017) กล่าวว่า การตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยถือเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายที่มีความสำคัญในการนำความรู้เผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืนต่อไป ซึ่งจำเป็นต้องมีการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อเชื่อมโยงและเกื้อกูลให้การวิจัยได้รับการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการนำแนวทาง การพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการศึกษา ที่เป็นผลจากการวิจัยนี้ไปประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อความเข้าใจและศึกษาความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ตลอดจนมีการติดตาม ประเมินผลจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1.2 ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์จากการวิจัยของผู้วิจัยนี้ ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละของหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมให้มีการสังเคราะห์งานวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเพื่อจะได้นำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ค้นพบมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานวิจัย

2.2 ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการกีฬา
อย่างเป็นระบบและเกิดรูปธรรมเพื่อสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นๆ ได้

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

References

- Bridges, F. J., & Roquemore, L. L. (2004). *Management for athletic/sport administration: Theory and practice* (5th ed.). London: Educational Services for Management.
- Chunhasopak, J. (2016). Ramkhamhaeng University strategies for enhancing the production of research for utilization. *Doctor of Philosophy in Social Sciences Association Ramkhamhaeng University*, 6(1), 20 -30. [in Thai]
- Geraplansub, A. (2015). *A development of recreational sport management model of Bangkok metropolis* (Doctoral dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Hongphisarnivat, S. (2001). *The effect of doctoral research in Thailand* (Research report). Bangkok: Office of the Civil Service Commission. [in Thai]
- Ministry of Tourism and Sports. (2006a). *National sports development plan No. 5 (2012-2015)*. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Press. [in Thai]
- Ministry of Tourism and Sports. (2016b). *National sports development plan No.6 (2016-2021)*. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Press. [in Thai]
- Phitchayavongkulchai, P. (2019). The synthesis of dissertation and direction of doctoral dissertation development for educational administration major, Naresuan University. *Journal of Education Naresuan University*, 20(2), 162-174. [in Thai]
- Ponyiam, T. (2004). *A synthesis of educational theses, faculty of education, Chulalongkorn University academic years of 2540-2545* (Master thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Sacchanand, C. (2017). *Article writing techniques and oral presentation international conference*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Theerawitthayalert, P. (2013). Advance research methodology in social science research. *Chandrakasem Rajabhat University Journal*, 19(36), 1-7. [in Thai]